MR
consultancy & education

Projectplan

Restauratie, instandhouding Kapel Onze Lieve Vrouw Altijddurende Bijstand te Ospel gemeente Nederweert.

Marcel H.M. Roijen
Pastoor Arnold Somyasingel 16 6231 HV Meerssen
E mail: marcelroijen@hotmail.com

bank nr. NL15 KNAB 0258 2110 16 KVK nr. 68648731 BTW nummer NL 001 823 168 B81

Dit projectplan beschrijft de instandhouding, restauratie van de O.L. Vr. Altijddurende Bijstand Kapel te Ospel gemeente Nederweert.

Bouw;

De kapel is gebouwd in 1907 en gelegen aan de Klaarstraatzijweg te Ospel. Op initiatief van pastoor H. Caris is het voormalige coöperatief melkfabriekje, “eendracht maakt macht” dat in 1893 was gesticht en in 1906 op ging in de coöperatieve Stoomzuivelfabriek St. Isidoris, verbouwd tot Kapel. Wellicht ter ere van die gelegenheid is de het gebouwtje tot kapel verbouwd. Ook kan er een verband bestaan met de hoge kindersterfte in die tijd.
De kapel is gaaf bewaard. De complete beschrijving van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is als bijlage toegevoegd (Rijksmonumentnummer 526499).

De kapel maakt onderdeel uit van de monumentenroute te Ospel.

Doel restauratie;

Zoveel mogelijk erfgoed in stand houden.
Dit monument is een onderdeel van het katholiek erfgoed en maakt de monumentenroute te Ospel verder compleet. Regelmatig vinden er rondleidingen plaats in het dorp en aan de hand van dit monument kan een onderdeel van de (vroegere) geloofsbeleving verteld worden en visueel gemaakt.
In de kapel wordt in de meimaand nog H Missen gedaan zoals in het verleden ook.
Tevens is dit in de rondleidingen een moment om stil te staan bij de ontwikkeling in de zuivelindustrie en de agrarische ontwikkeling. Dus het is zowel een katholiek als industrieel erfgoed. Verder wordt dit nog uitgedragen via een folder en publicaties.

Werkzaamheden;

Echter zijn er een aantal specifieke werkzaamheden noodzakelijk om de kapel te behouden. Het betreft met name de torenspits. Het metselwerk is dusdanig gescheurd dat het erg dreigend uit ziet. Vermoedelijk bevind zich in de metselwerk penanten een staalconstructie welke door roest druk het metselwerk doet scheuren. Dezer situatie dient hersteld te worden on onherroepelijke gevolgschade te voorkomen.
Verder is het schilderwerk aan een onderhoudsbeurt toe en de geprofileerde houten bakgoten zijn deel ingerot.
Teven zijn de loden afwerkingen van de daken aan vervanging toe.
De spits is afgesmeerd metselwerk o.g. het smeerwerk is gescheurd en derhalve gevoelig voor indringing van vocht. Het metsel- en voegwerk ter plaatse van de plinten is uitgesleten en de stenen zijn erg zacht en verpulverd.

Marcel H.M. Roijen
Pastoor Arnold Somyasingel 16 6231 HV Meerssen
E mail: marcelroijen@hotmail.com

bank nr. NL15 KNAB 0258 2110 16 KVK nr. 68648731 BTW nummer NL 001 823 168 B81

MR
consultancy & education

Uitvoering;

De voornemens zijn de werkzaamheden uit te voeren met hiervoor gespecialiseerde bedrijven welke ondersteund kunnen worden door vrijwilligers. Onder begeleiding van vakmensen kunnen de vrijwilligers hand- en spantdiensten uitvoeren.

De Kapel is momenteel in een redelijke staat van onderhoud en gaaf bewaard.
Door de kapel de nodige herstelwerkzaamheden uit te voeren zal deze weer in een goede staat verkeren en voor de toekomst behouden kunnen worden.

Marcel H.M. Roijen
Pastoor Arnold Somyasingel 16 6231 HV Meerssen
E mail: marcelroijen@hotmail.com

bank nr. NL15 KNAB 0258 2110 16 KVK nr. 68648731 BTW nummer NL 001 823 168 B81

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Monumentnummer*: 526499

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status:	rijksmonument
Inschrijving register*:	27 mei 2003
Kadaster deel/nr:	15049/94

*Monumentnaam***

Kapel O.L.Vr. Altijdurende Bijstand

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Ospel	Nederweert	Limburg

*Straat**	*Nr**	*Toev.**	*Postcode**	*Woonplaats**	*Situering*	*Locatie*
Klaarstraatzijweg	1		6035 SX	Ospel		

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kad. object**	*Appartement*	*Grondperceel*
Nederweert	L			258

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

WEGKAPEL gewijd aan Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand, gebouwd in 1907 in neo-romaanse stijl. Het kleine gebouw is gelegen aan de rand van een weiland ten noorden van de doorgaande weg door het kerkdorp Ospel en ten zuidwesten van de Klaarstraatzijweg, een met bomen beplante landweg. Het betreft hier een verbouwing tot kapel op initiatief van pastoor H. Caris van een voormalig coöperatief melkfabriekje op handkracht ("Eendracht maakt macht") dat in 1893 was gesticht. In 1906 ging het fabriekje op in de coöperatieve stoomzuivelfabriek St. Isidorus. Wellicht werd het fabriekje ter ere van deze omwenteling tot kapel verbouwd, anderzijds wordt de stichting en wijding aan Onze Lieve Vrouw ook in verband gebracht met de hoge kindersterfte in deze tijd. De grotendeels gaaf bewaarde kapel wordt omgeven door een omheining van bakstenen pijlers waartussen eenvoudige smeedijzeren hekwerken, die vermoedelijk tijdens een restauratie in 1985 is vernieuwd.

Omschrijving

WEGKAPEL in de vorm van een rechthoekig zaalkerkje met aan de zuidzijde een vijfzijdige koorsluiting en aan de voorzijde een uitspringende entreepartij bekroond door een klokkentorentje. Het schip wordt afgedekt door een

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*

*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*

Datum van downloaden 19 oktober 2020

zadeldak verzonken tussen eindgevels en belegd met leien in Maasdekking. De apsis is afgesloten met een eveneens met leien belegd meerzijdig schilddak met een lagere nokhoogte. De afwatering vindt plaats via een witgeschilderde geprofileerde bakgoot op een gemetseld tandfries. De gevels zijn opgetrokken in genuanceerde baksteen in kruisverband in de voorgevel gecombineerd met details in rode profielsteen. De gecementeerde plint is langs de zijgevels versierd met gebouchardeerde ruitvormige vlakken. De zijgevels en apsis worden geleed door steunberen. De versnijdingen van de steunberen zijn evenals de hellende delen van voorgevel en klokkentorentje met hardstenen dekplaten bekleed. In het midden van de symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL springt een torenlichaam naar voren dat zich aan de bovenzijde versmalt en uitloopt in een met rode vormsteen versierde open klokkenstoel. De klokkenstoel heeft een meerzijdige afgeknotte natuurstenen spits met smeedijzeren nokkruis. De uitspringende entreepartij wordt met een puntgevel afgesloten, voorzien van een cirkelvormig kasement afgezet met rode baksteen en bekroond met een natuurstenen topkruis. Het portiek heeft een bakstenen plint afgesloten met een hardstenen lijst en is voorzien van insnijdende en geprofileerde dagkanten met archivolten in rode profielsteen. In het houten rondboogvormige timpaan het opschrift Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand bid voor ons, Ospel 1907" geschilderd in geel-gouden belettering. De houten deur heeft hoge gekoppelde glaspanelen achter een smeedijzeren rooster. Het stoepje van het portiek is belegd met gele tegels. De LINKER ZIJGEVEL telt evenals de RECHTER ZIJGEVEL twee traveeën met rondboogvormig afgesloten vensters met gecementeerde omlijstingen en hardstenen lekdorpels. De ramen zijn gevuld met glas-in-lood en de vensteropeningen zijn voorzien van brugijzers en diefijzers. De ACHTERGEVEL springt aan beide zijden iets buiten de smallere apsis uit. De apsis heeft in elk van de vijf traveeën een smal rondboogvormig afgesloten venster. De kapel heeft een goed bewaard gebleven INTERIEUR uit het begin van de twintigste eeuw met een blauwgeschilderde, ziende houten kap en trekstangen uit muurconsoles. Onder de bewaard gebleven interieuronderdelen bevinden zich twee identieke neogotische zijaltaartjes gewijd aan St. Rochus en St. Theresia met niet oorspronkelijke heiligenbeelden. Vrijwel het gehele vloeroppervlak van de kapel wordt ingenomen door banken aan weerszijden van een met zwarte en gele tegels belegd middenpad. De banken zijn bevestigd aan houten vloeren en zijn voorzien van eenvoudige neogotische motieven. Het middengangetje wordt door houten draaihekjes aan de voorste banken afgesloten van het voorkoortje. De wanden van de kapel zijn versierd met verdoekte schilderingen die de priester-schrijver en schilder Jean Adams op de wanden aanbracht tussen 1936 en 1939.

Waardering

De WEGKAPEL in Ospel heeft cultuurhistorische en typologische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en geestelijke ontwikkeling in de architectuur van wegkapellen aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw. De kapel is een uniek voorbeeld van een tot kapel omgebouwd zuivelfabriekje, en is als zodanig op bijzondere wijze verbonden met een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de overgang van handmatige fabricage naar stoomkracht. De kapel heeft architectuurhistorische en typologische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een wegkapel uit het begin van de twintigste eeuw in de vorm van een zaalkerk op kleine schaal. De kapel valt op vanwege de toegepaste sobere neo-romaanse stijl, vanwege detaillering in de voorgevel en vanwege de authentiek bewaarde interieuronderdelen uit het begin van de twintigste eeuw. De kapel heeft ensemblewaarden als functioneel en historisch onderdeel van het kerkdorp Ospel, met een herkenbare situering nabij een kruising van wegen.

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Religieuze gebouwen	Kapel (F)	Kapel(F1)

** Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*

*** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*

Datum van downloaden 19 oktober 2020

Datum: 20 maart 2020
Project: O.L.Vr. Altijddurende Bijstand Ospel
Ons kenmerk: 2020010 fotoboek foto's gemaakt op 2-3-2020

Voorzijde kapel

Rechter zijde kapel

Datum: 20 maart 2020
Project: O.L.Vr. Altijddurende Bijstand Ospel
Ons kenmerk: 2020010 fotoboek foto's gemaakt op 2-3-2020

Achter zijde kapel

Linker zijde kapel

Datum: 20 maart 2020
Project: O.L.Vr. Altijddurende Bijstand Ospel
Ons kenmerk: 2020010 fotoboek foto's gemaakt op 2-3-2020

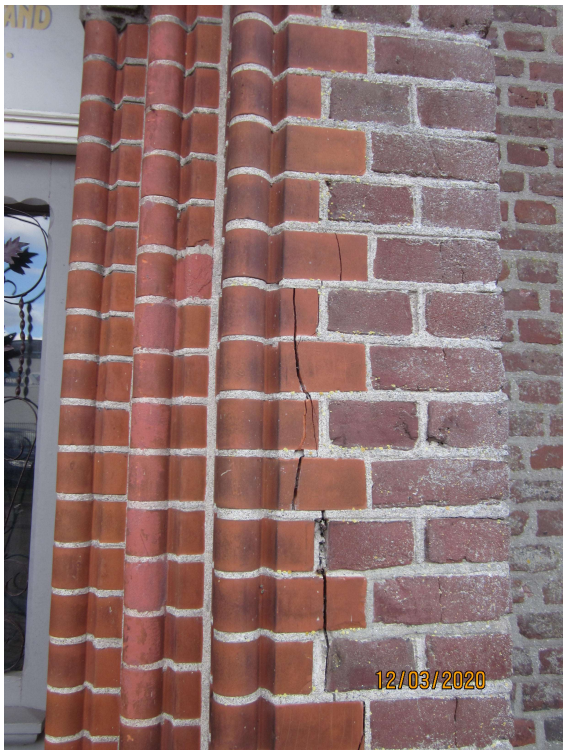

Gescheurd metselwerk torentje

Gescheurd metselwerk torentje

Datum: 20 maart 2020
Project: O.L.Vr. Altijddurende Bijstand Ospel
Ons kenmerk: 2020010 fotoboek foto's gemaakt op 2-3-2020

Gescheurd geprofileerd metselwerk entree

Schraal en gescheurd schilderwerk geprofileerde gootlijsten

Datum: 20 maart 2020
Project: O.L.Vr. Altijddurende Bijstand Ospel
Ons kenmerk: 2020010 fotoboek foto's gemaakt op 2-3-2020

Los en uitgevallen en gespoeld voegwerk

Los en uitgevallen en gespoeld voegwerk

Datum: 20 maart 2020
Project: O.L.Vr. Altijddurende Bijstand Ospel
Ons kenmerk: 2020010 fotoboek foto's gemaakt op 2-3-2020

Los en uitgevallen en gespoeld voegwerk boven priesterkoor dak en deels weg gerotte daklijst.

Los en gescheurd smeer werk torentje